BA (Hon.) Semester-5
Course: 354 – Minonr

નોંધ: આ કોર્સમાં બે વિકલ્પ છે. 354/A અને 354/B. અભ્યાસ માટે આ બે વિકલ્પમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરી શકાશે.

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Fifth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-C GUJ. 354/A	Course Title: આરંભકાળના ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જક અને કૃતિઓનો પ્રાથમિક પરિચય	
Course Credit: 4	Course Type: Minor-4	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

10. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
11. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
12. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
13. Major ☐ Minor ☑ Skill Enhancement Courses ☐
    Ability Enhancement Courses ☐ Value Added Courses ☐ Exit/ Vocational Courses ☐
14. Holistic Education ☐ Multidisciplinary ☑ Interdisciplinary ☐
15. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
16. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
17. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
18. ઇન્ડીયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

- કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં વિગતે અભ્યાસ કરવા પરંપરાને જાણવી – સમજવી જરૂરી હોય છે. આ પ્રશ્નપત્ર દ્વારા વિદ્યાર્થી ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાને જાણશે.
- વિવિધ પરિબળોને કારણે સમાજમાં પરિવર્તન આવતું હોય છે અને આ પરિવર્તનનો પ્રભાવ સાહિત્ય પર પડતો હોય છે. વિદ્યાર્થી આ પરિબળો અને તેના પ્રભાવ વિશે જાણશે અને સમજશે.

- જુદા જુદા સમયગાળામાં ગુજરાતી સાહિત્યસર્જક પોતાના સમયના સામાજિક, રાજકીય આદિ પરિસ્થિતિ તથા અન્ય ભાષાના સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પ્રભાવ કેવી રીતે ઝીલે છે – વિદ્યાર્થી સમજશે.
- ગુજરાતીના વિવિધ સાહિત્યિક યુગલક્ષણો વિશે માહિતી મેળવશે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગના મહત્ત્વના અનેક સર્જકોમાંથી કેટલાક સર્જકો વિશે જાણશે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગની મહત્ત્વની અનેક કૃતિઓમાંથી કેટલીક કૃતિઓનો પરિચય મેળવશે.

Outcomes:

- ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાનો પ્રાથમિક પરિચય મેળવીને સાહિત્યસર્જનનું એક ચિત્ર મેળવે છે, જે આગામી સાહિત્યિક ચર્ચાઓને યોગ્ય રીતે સમજવા માટે ઉપયોગી નીવડશે.
- સામાજિક, રાજકીય, આર્થિક, ધાર્મિક જેવાં વિવિધ પરિબળોમાં આવતાં પરિવર્તનોને સમજીને જુદા જુદા સાહિત્યકાર પોતાના સમયના આ પરિવર્તનોના પ્રભાવને કેવી રીતે ઝીલે છે, પોતાના સાહિત્યમાં પ્રતિબિંબિત કરે છે, તે સમજી શકે છે.
- જુદા જુદા સમયગાળામાં સાહિત્યસર્જન કરતો ગુજરાતી સાહિત્યસર્જક અન્ય ભાષાના સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પ્રભાવ કેવી રીતે ઝીલે છે, આ પ્રભાવ સાહિત્યસર્જનમાં કેવી રીતે પ્રતિબિંબિત થાય છે, તે સમજે છે.
- ગુજરાતીના વિવિધ સાહિત્યિક યુગલક્ષણો વિશે માહિતી મેળવે છે, જેથી જે-તે યુગના સર્જકની – સર્જનની વિશેષતા – મર્યાદાને સમજી શકે છે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગના મહત્ત્વના અનેક સર્જકોમાંથી કેટલાક સર્જકો વિશે જાણીને અન્ય સર્જકો વિશે જાણવા માટે પ્રેરાશે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગની મહત્ત્વની અનેક કૃતિઓમાંથી કેટલીક કૃતિઓ વિશે જાણીને અન્ય કૃતિઓ વિશે જાણવા માટે પ્રેરાશે.

GUJARATI DSC-M GUJ. 354/A

આરંભકાળના ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જકો અને કૃતિઓનો પ્રાથમિક પરિચય

એકમ ૧. સુધારકયુગ

અ. રાજકીય, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક પરિબળો, સાહિત્ય ક્ષેત્રે થયેલા નવપ્રસ્થાનો, મહત્ત્વની સાહિત્યિક-પ્રવૃત્તિઓ

બ. મહત્ત્વના સર્જકો - દલપતરામ, નર્મદ, નવલરામ અને નંદશંકર

એકમ ૨. કૃતિમાં પ્રગટ થતાં યુગલક્ષણો

મહત્ત્વની કૃતિઓ:

(2) મિથ્યાભિમાન - દલપતરામ, (2) કરણ ઘેલો- નંદશંકર મહેતા (3) સાસુ-વહુની લડાઈ - મહીપતરામ નીલકંઠ (4) લલિતા દુઃખદર્શક - રણછોડભાઈ ઉદયરામ

એકમ ૩. પંડિતયુગ (સાક્ષરયુગ)

અ. રાજકીય, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક પરિબળો, સુધારકયુગથી જુદાં પડતાં લક્ષણો, સાહિત્યક્ષેત્રે થયેલાં નવપ્રસ્થાનો, મહત્ત્વની સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિઓ

બ. મહત્વના સર્જકો: ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી, નરસિંહરાવ દિવેટીયા, મણિલાલ દ્વિવેદી, રમણભાઈ નીલકંઠ, કાન્ત, કલાપી, ન્હાનાલાલ અને બ.ક.ઠાકોર

એકમ ૪. કૃતિમાં પ્રગટ થતાં યુગલક્ષણો

મહત્ત્વની કૃતિઓ –

(2) સરસ્વતીચંદ્ર - ગો. મા.ત્રિપાઠી (2) કુસુમમાળા - નરસિંહરાવ દિવેટિયા (3) રાઈનો પર્વત - રમણભાઈ નીલકંઠ (4) પૂર્વાલાપ – કાન્ત,

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ –

દરેક એકમમાથી 10 ગુણનો એક અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભ ગ્રંથ:

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – પ્રકા., ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

૨. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ- ૨. પ્રકા., ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

3. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા- ધીરુભાઈ ઠાકર

ઓનલાઈન સંદર્ભ:

- Sandhan(agic)Gujarati
- gujarat sahitya academy, સર્જક અને સર્જન
- સાહિત્યવિમર્શ, ઓમ કોમ્યુનિકેશનઃ
  https://www.youtube.com/c/sahityavimarshomcommunication
- પુસ્તકપરિચય, ઓમ કોમ્યુનિકેશન
  https://www.youtube.com/playlist?list=PLkYGG3eempLQljCHmudFbPeBFVODMwRVG

BA (Hon.) Semester-5

Course: 354 – Minonr

નોંધઃ આ કોર્સમાં બે વિકલ્પ છે. 354/A અને 354/B. અભ્યાસ માટે આ બે વિકલ્પમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરી શકાશે.

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Fifth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-M GUJ. 354/B	Course Title: મીરાંનાં પદો	
Course Credit: 4	Course Type: MINOR-4	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major ☐ Minor ☑ Skill Enhancement Courses ☐
   Ability Enhancement Courses ☐ Value Added Courses ☐ Exit/ Vocational Courses ☐
5. Holistic Education ☐ Multidisciplinary ☑ Interdisciplinary ☐
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
7. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
8. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
9. ઇન્ડીયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

1. વિદ્યાર્થી ગુજરાતી સાહિત્યના મધ્યકાલીન પદ સાહિત્યસ્વરૂપની લાક્ષણિકતાઓથી પરિચિત થશે.
2. વિદ્યાર્થી પદ સ્વરૂપના કવિઓથી પરિચિત થશે.
3. વિદ્યાર્થીને આ સ્વરૂપની કૃતિઓ દ્વારા ભારતીય સંસ્કૃતિના જ્ઞાન, ભક્તિ, શ્રદ્ધા, ઈશ્વર-સાધના જેવા જીવનમૂલ્યો સમજશે.

Outcomes:

1. પદસ્વરૂપનો અભ્યાસ કરવાથી વિદ્યાર્થી મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યથી પરિચિત થશે.
2. પદસ્વરૂપના સ્વરૂપ, લક્ષણો, વિકાસરેખાનો અભ્યાસ કરવાથી વિદ્યાર્થીનો બૌદ્ધિક વિકાસ થશે.
3. પદસાહિત્ય કૃતિના અભ્યાસ દ્વારા વિદ્યાર્થીમાં ભારતીય જીવનમૂલ્યો વિકસશે.
4. ભારતીય સંસ્કૃતિના ભાગરૂપે પદસ્વરૂપ આપણું મૂલ્યનિષ્ઠ સ્વરૂપ હોવાથી વિદ્યાર્થીના માનસ પર સકારાત્મક અસર થશે.

GUJARATI DSC-M GUJ.354/A

મીરાંનાં પદો

એકમ: 1. અ. પદ સ્વરૂપની વ્યાખ્યા, વિભાવના, લક્ષણો.

બ. પદ સ્વરૂપનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ.

ક. કવિના જીવન, સમય તથા સાહિત્ય સર્જનનો પરિચય.

એકમ: 2. કૃતિનો સ્વરૂપલક્ષી તથા વસ્તુલક્ષી અભ્યાસ (અને કૃતિલક્ષી દીર્ઘ પ્રશ્નોત્તરી)

એકમ: 3. કૃતિનો વિવેચનાત્મક અભ્યાસ (તથા કૃતિલક્ષી ટૂંકનોંધ)

એકમ: 4. કાવ્યનું રસદર્શન

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ –

દરેક એકમમાથી 10 ગુણનો એક સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભગ્રંથો:

1. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – અનંતરાય રાવળ
2. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ગ્રંથ – 2, ખંડ – 1
3. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ – ખંડ 1 અને ખંડ 3
4. ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા – ધીરુભાઈ ઠાકર
5. મીરાં એક અધ્યયન- લે. ધીરૂભાઈ ઠાકર
6. રાજસ્થાની સંતકાવ્ય – સં. હરિવલ્લભ ભાયાણી
7. ભક્ત કવયિત્રી મીરાંબાઈ – યશોધર વાઘેલા
8. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ- અનંતરાય રાવળ
9. મીરાં – નિરંજન ભગત
10. સ્વરૂપ સંન્નિધાન – સુમન શાહ
11. ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપો – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ

અભ્યાસક્રમ માટે પસંદગીનાં પદોઃ (મીરાંના પદો - સંપાદક : કે. કા. શાસ્ત્રી)

સ્વજીવન

1. શામળિયો લાજ રાખે, રાણાજી
2. રામ રમકડું જડિયું રે, રાણાજી
3. જેને મારા પ્રભુજીની ભક્તિ ન ભાવે રે
4. તમે શું કીધું ગીતા ગાઈને
5. કાયા -કારણ ભેખ લીધો, રાણાજી

પ્રેમાલાપ

1. જાગો રે અલબેલા કાના
2. હરિ! મેં તો કીધી છે ઠાકોર થાળી રે
3. હું રોઈ રોઈ અખિયાં રાતી કરું
4. આવ્યા રે પિયાજી મારું દેશના હો કાગળ
5. બાઈ! અમે પકડી આંબલિયાની ડાળ રે

વિરહ

1. મારા પ્રાણ પાતળિયા! વ્હેલા આવો રે
2. અબોલા શીદ લો છો, મારા રાજ
3. કિયા કારણ રે પીળી ભઈ રે
4. લાવો લાવો કાગળિયો દોત
5. હરિવર મૂક્યો ક્યમ જાય

વ્રજભાવ

1. કાનુડો શું જાણે મારી પ્રીત
2. હા રે કોઈ માધવ લ્યો
3. દવ તો લાગ્યો ડુંગરિયે
4. રામ રાખે ત્યારે રહીએ ઓધવજી
5. ગાય લ્યાવોને ગોતી
6. રાધાને મંદિરે હરિ ગયા રે
7. સાચું બોલોને મારા શ્યામ
8. ગિરધારી રે! અમને ઘેલાં કરી મત જાઓ

પ્રકીર્ણ

1. નાથ તમે તુલસીને પત્રે તોળાણાં
2. એ કહેતા જાઓ અમારા મહિયારની વાત,
સદગુરુ
3. હોળી (હોળી રમે રાધા ગોરી)
4. રૂડી ને રંગીલી રે વહાલા તારી
5. વાજે છે, વાજે છે, વનરાવન મોરલી વાજે છે
6. જૂનું તો થયું રે દેવળ
7. નેહલડો કરીએ કોઈ સાચા સાથે

BA (Hon.) Semester-5

Course: 355 – Minonr

નોંધઃ આ કોર્સમાં બે વિકલ્પ છે. 354/A અને 354/B. અભ્યાસ માટે આ બે વિકલ્પમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરી શકાશે.

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Fifth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-C GUJ. 355/A	Course Title: ગુજરાતી ભાષાનો પ્રાથમિક પરિચય	
Course Credit: 4	Course Type: MINOR 5	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

10. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
11. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
12. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
13. Major ☐ Minor ☑ Skill Enhancement Courses ☐
    Ability Enhancement Courses ☐ Value Added Courses ☐ Exit/ Vocational Courses ☐
14. Holistic Education ☐ Multidisciplinary ☑ Interdisciplinary ☐
15. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
16. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
17. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
18. ઇન્ડીયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

- કોઈ પણ ભાષાનો વિદ્યાર્થી ભાષાના અભ્યાસના સિદ્ધાંતોને સમજે તે અત્યંત આવશ્યક છે. આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા તે ભાષાસિદ્ધાંતોનો પરિચય મેળવશે.
- માનવ માટે ભાષાવ્યવહારનું શું મહત્ત્વ છે, તે વિશે માહિતી મેળવશે.
- ભાષાવ્યવસ્થાના વિવિધ સ્તર તેમજ ઘટકો વિશે માહિતી મેળવશે.

- ભાષા વ્યવહારમાં માન્ય ભાષા ઉપરાંત વૈયક્તિક બોલી, પ્રાદેશિક બોલી આદિ ભેદ ધરાવતી હોય છે. વિદ્યાર્થી આ ભાષાભેદ વિશે મહત્ત્વની જાણકારી મેળવશે.
- પોતે બોલે છે તે ભાષા કેવી રીતે ઉદ્ભવે છે, તે જાણવું અત્યંત રસપ્રદ બાબત છે. અહીં તે ધ્વનિ – શબ્દ – વ્યાકરણ આદિના પરિવર્તનને આધારે ગુજરાતી ભાષાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે જાણકારી મેળવશે.

Outcomes:

- પોતાની ભાષાના અભ્યાસના પ્રાથમિક સિદ્ધાંતોને સમજવાથી અન્ય ભાષાના સિદ્ધાંતોને સમજવાની ક્ષમતા કેળવે છે.
- માનવ માટે ભાષાવ્યવહારના મહત્ત્વને સમજવાથી તેના પોતાના ભાષાવ્યવહારને પણ સમજી શકે છે.
- ભાષાવ્યવસ્થાના વિવિધ સ્તર તેમજ ઘટકો વિશે માહિતી મેળવીને ભાષાની સંરચનાથી પરિચિત થાય છે.
- ભાષા વ્યવહારમાં માન્ય ભાષા ઉપરાંત વૈયક્તિક બોલી, પ્રાદેશિક બોલી આદિ ભેદ ધરાવતી હોય છે. વિદ્યાર્થી પોતાની તેમજ મિત્રોની બોલીઓની વિશેષતા જાણવા પ્રેરાશે. બોલી વિશેની ભ્રામક માન્યતાઓ દૂર થવાથી બોલીનું સાચું સ્વરૂપ સમજે છે.
- ધ્વનિ – શબ્દ – વ્યાકરણ આદિના પરિવર્તનને આધારે ગુજરાતી ભાષાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે જાણકારી મેળવે છે. આ સાથે તે રાજસ્થાની, હિંદી, મરાઠી જેવી અન્ય સંસ્કૃતમાંથી વિકસેલી ભાષાના વિકાસને સમજવાની ક્ષમતા કેળવે છે.

GUJARATI   DSC-M GUJ. 355/A

ગુજરાતી ભાષાનો પ્રાથમિક પરિચય

એકમ ૧. ભાષાનો સામાન્ય પરિચય

અ. ભાષાનું માનવવ્યવહારમાં સ્થાન અને તેના ઉપયોગો

બ. વ્યાખ્યાઓને આધારે સ્વરૂપ લક્ષણો

ક. ભાષાના સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, પ્રાસંગિક સ્વરૂપભેદો

એકમ ૨.

અ. ભાષાવ્યવસ્થાના વિવિધ સ્તરો - ધ્વનિ, રૂપ, પદ, વાક્ય, ઉક્તિ.

બ. ઉચ્ચારણ પ્રક્રિયા

ક. ગુજરાતી ભાષાના ધ્વનિ – ધ્વનિઘટક – ઉપધ્વનિઘટક

એકમ 3.

અ. માન્ય ભાષા અને બોલી

બ. ગુજરાતી ભાષાની પ્રાદેશિક બોલીઓ - ઉત્તર ગુજરાતની, મધ્ય ગુજરાતની દક્ષિણ ગુજરાતની, અને સૌરાષ્ટ્રની બોલીઓ (ઉચ્ચારણ, વ્યાકરણ અને શબ્દભંડોળ સહિત)

એકમ ૪.

અ. ભારતના ભાષાકુળો, ભારત- યુરોપીય થી ભારતીય આર્ય સુધીનો પરિચય

બ. ભારતીય આર્યના વિકાસના વિવિધ તબક્કા (ઈ.સ.પૂર્વ ૧૨૦૦ થી ઈ.સ. ૧૧૦૦) મહત્વના અને ભેદક લક્ષણોનો પરિચય.

ક. અપભ્રંશથી અર્વાચીન ગુજરાતી (ઈ.સ. ૧૧૦૦ થી આજ સુધી)ની વિકાસરેખાના વિવિધ - તબક્કાઓનો ભેદક લક્ષણો સાથે પરિચય

(બ અને ક-ની વિકાસરેખામાંથી નીચે જણાવેલા મહત્ત્વના ધ્વનિપરિવર્તનો પ્રશ્નપત્રમાં ટૂંકનોંધ સ્વરૂપે પૂછી શકાશે.)

૧. સંયુક્ત વ્યંજનનો લોપ અને પૂર્વસ્વર દીર્ઘત્વ ૨. 'અઇ-અય' તથા 'અઉ-અવ'નું પરિવર્તન

3. સ્વરમધ્યમવર્તી 'ક', 'ગ', 'ચ', 'જ', 'ત', 'દ'નો લોપ   ૪. 'ય > જ', 'પ > વ'

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ –

દરેક એકમમાથી 10 ગુણનો એક સામાન્ય પ્રશ્ન અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભગ્રંથ :

૧. ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી

૨. ગુજરાતી ભાષાનું ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિ પરિવર્તન - પ્રબોધ પંડિત

3. ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ - હરિવલ્લભ ભાયાણી

૪. બોલી વિજ્ઞાન - યોગેન્દ્ર વ્યાસ

૫. ગુજરાતી વાક્યરચના - અરવિંદ ભાંડારી

૬. ગુજરાતી ધ્વનિવ્યવસ્થાની વિચારણા - પિંકી શાહ

૭. ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ 'અધીત': પર્વ-૪, સંપા. જે.એમ. ચંદ્રવાડિયા અને અન્ય

ઓનલાઈન સંદર્ભઃ

- Sandhan(agic)Gujarati

BA (Hon.) Semester-5

Course: 355 – Minonr

નોંધઃ આ કોર્સમાં બે વિકલ્પ છે. 355/A અને 355/B. અભ્યાસ માટે આ બે વિકલ્પમાંથી કોઈ એક વિકલ્પ પસંદ કરી શકાશે.

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Fifth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-M GUJ. 355/B	Course Title: સાહિત્યકૃતિ સમુદ્રાન્તિકેઃ ધ્રુવ ભટ્ટ	
Course Credit: 4	Course Type: MINOR-5	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major ☐ Minor ☑ Skill Enhancement Courses ☐
5. Ability Enhancement Courses ☐ Value Added Courses ☐ Exit/ Vocational Courses ☐
6. Holistic Educat ☐ Multidisciplinary ☑ Interdisciplinar ☐
7. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
8. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
9. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
10. ઇન્ડીયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

1. વિદ્યાર્થીનો ગુજરાતી સાહિત્યમાં રસ કેળવાશે.
2. વિદ્યાર્થી નવલકથાના સ્વરૂપનો અભ્યાસ કરશે.
3. ગુજરાતી ભાષાના મહત્ત્વના નવલકથાકાર અને મહત્ત્વની નવલકથાઓની રૂપરેખાનો પરિચય મેળવશે.
4. કૃતિમાં તત્કાલીન સમાજ, રીત-રિવાજ, ભારતીય સંસ્કૃતિ આદિ કેવી રીતે પ્રતિબિંબિત થાય છે, તે સમજશે.

5. સામ્પ્રત સમયમાં સર્જાતી નવલકથામા નવલકથાકારે સમાજ, જીવનમૂલ્યો તથા સમસ્યાઓ કઈ રીતે રજૂ કરી છે તેનો વિદ્યાર્થીને ખ્યાલ આવશે.

Outcomes:

1. સાહિત્યમાં રસ પડવાથી વિદ્યાર્થીનું સંવેદનાજગત વધુ સમૃદ્ધ થશે.
2. વિદ્યાર્થીમાં માનવીય મૂલ્યો ખીલશે.
3. નવલકથાના સ્વરૂપને સમજવાથી કથાત્મક સ્વરૂપોને વધુ યોગ્ય રીતે માણી શકશે.
4. પરંપરાગત તથા બદલાતા સમય મુજબ નવલકથાની વિકાસરેખા કેટલી સમૃદ્ધ થઈ છે તે વિદ્યાર્થી અભ્યાસ દ્વારા પામી શકશે.
5. સાહિત્ય કૃતિમાં આલેખિત જીવનમૂલ્યો પામવાની સાથે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓની તૈયારી કરી શકશે.

GUJARATI DSC-M 355/B

સમુદ્રાન્તિકે – ધ્રુવ ભટ્ટ

એકમ: 1. અ. નવલકથા સ્વરૂપની વ્યાખ્યા, વિભાવના તથા લક્ષણોનો અભ્યાસ.

બ. નવલકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ.

ક. લેખકનું જીવન અને સાહિત્ય સર્જનનો પરિચય.

એકમ:2. કૃતિનો સ્વરૂપલક્ષી અભ્યાસ.

એકમ: 3. કૃતિનો વસ્તુલક્ષી અભ્યાસ.

એકમ: 4. વિચાર વિસ્તાર

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ –

દરેક એકમમાથી 10 ગુણનો એક અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભગ્રંથો

1. 'ધ્રુવ ભટ્ટ', દેસાઈ પારૂલ કંદર્પ, ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ: ગ્રંથ ૮(ખંડ:૨), વર્ષ:૨૦૧૮
2. 'સમુદ્રાંતિકે': એક સુબોધ અનુભવકથા' - વ્યાસ સતીશ, તથાપિ, વર્ષ:૧૯૯૮.
3. 'સમુદ્રાંતિકે'- ધ્રુવ ભટ્ટ, દાવલપુરા બાબુ, ગુજરાતી કથાવિશ્વ: નવલકથા, સં.દાવલપુરા બાબુ, વેદ નરેશ, પૃ.૩૭૩-૩૮૦, વર્ષ: ૧૯૮૫
4. માનવ સભ્યતાને ઉજાગર કરતો વિશેષ: સમુદ્રાંતિકે, ત્રિવેદી પન્ના, પ્રતિસ્પંદ, વર્ષ: ૨૦૧૪
5. ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ ભાગ-૨, પ્ર. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ

6. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઈતિહાસ – પ્ર. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
7. નવલકથા - શિરીષ પંચાલ
8. નવલકથા સ્વરૂપ અને વૈવિધ્ય - સં. શિરીષ પંચાલ
9. ગુજરાતી નવલકથાનો સાંસ્કૃતિક ઈતિહાસ – મનોરમા ગાંધી
10. નવલકથા સ્વરૂપ - પ્રવીણ દરજી
11. ગુજરાતી નવલકથા – સં. રઘુવીર ચૌધરી, રાધેશ્યામ શર્મા